

Alina Margolis-Edelman

(18.04.1922–22.03.2008)

lekarka i społeczniczka, aktywna działaczka na rzecz ochrony życia dzieci w konfliktach zbrojnych

Na świat przyszła w Łodzi. Pochodziła z rodziny zasymilowanych żydowskich lekarzy. Była pierwowzorem Ali z „Elementarza” Mariana Falskiego, zaprzyjaźnionego z jej rodzicami.

Podczas II wojny światowej znalazła się w getcie warszawskim, gdzie uczęszczała do Żydowskiej Szkoły Pielęgniarek, prowadzonej przez Lubę Blum-Bielicką. Na aryjską stronę wyszła w 1943 roku po styczniowej akcji likwidacyjnej. Podczas powstania warszawskiego była pielęgniarką w szpitalu przy ulicy Miodowej, za co odznaczona została Krzyżem Walecznych. W listopadzie 1944 roku w rzekomym konwoju Czerwonego Krzyża wyprowadziła z piwnicy przy ulicy Promyka ukrywających się Żobowców, wśród których był Marek Edelman, jej przyszły mąż.

Po wojnie ukończyła studia medyczne w Łodzi. Pracowała jako pediatra prowadząc

również działalność badawczą. Była założycielką poradni dla dzieci z chorobami nerek oraz ośrodek leczenia cukrzycy dziecięcej w Rabce. Po wydarzeniach marcowych 1968 roku i rozpętanej kampanii antysemickiej nie pozwolono jej na kontynuowanie pracy naukowej, odrzucając rozprawę habilitacyjną, dotyczącą teorii typów cukrzycy.

W 1970 roku wraz z dziećmi wyemigrowała do Francji, gdzie pracowała jako lekarz specjalizujący się w pomocy dzieciom krzywdzonym. Była współtwórczynią organizacji Lekarze Świata, z ramienia której przebywała na misjach medycznych w wielu państwach świata. Była także współzałożycielką francusko-polskiego stowarzyszenia SOS Aide aux Malades Polonais (Pomoc Chorym w Polsce), zajmującego się leczeniem za granicą osób nieuleczalnych w Polsce, a także organizowaniem staży profesjonalnych dla polskich lekarzy i pomocą finansową dla polskich szpitali.

W okresie stanu wojennego z Francji pomagała opozycji solidarnościowej. Przewodniczyła Association Cahiers Littéraires, pierwszemu wydawcy kwartalnika „Zeszyty Literackie”. Po 1989 roku otworzyła w Polsce Biuro Pomocy Inicjatywom Społecznym, a w 1991 roku założyła Fundację Dzieci Niczyje (obecnie Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę), pomagającą dzieciom krzywdzonym.

Zmarła w Paryżu. Jest pochowana w kwaterze żydowskiej cmentarza w Bagneux. Upamiętniona została także na grobie męża na cmentarzu żydowskim przy ulicy Okopowej w Warszawie. Od 2011 roku osobom pomagającym krzywdzonym dzieciom przyznaje się Nagrodę im. Aliny Margolis-Edelman.

Data publikacji: 2021-03-30

Data wydruku: 2023-05-08 12:23

Źródło: <https://1943.pl/artukul/alina-margolis-edelman/>